

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemana za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemana za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 25—26 poleg gledališča v „zvezdi“. Opravištvu, na katero naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Iz Peterburga 22. septembra.

[Izv. dop.]

Demonstracija srbske armade in izklicanje kneza Milana za srbskega kralja je zdaj glavni predmet v govorjenju in v naših ruskih časnikih. Kakor pri vsakej stvari, se tudi o tem slišijo različna mnenja. Jako veljavni list „Novoje Vremja“ pravi, da je to dejanje dostojni odgovor osvobojujočih se Slavjanov na nesramne turške mirovne uvete. „Turčija po izvršenju nezaslišanih zverstev nad brezzaščitnim slavjanskim prebivalstvom, predavša mučiteljne smrti več ko 30.000 Slavjanov, ne glede na to, da so njene sile bile razbite od bojnih braniteljev Aleksinca, tako smela je zahtevati, da bi predstavitelj slavjanskega elementa na balkanskem poluotrovu, srbski knez Milan moral iti v Carigrad zahvaljevat se sultanu za odkazano milost! Srbski narod je odgovoril z dostojnim obrazom na to zahtevanje, ter razglasil svojega predstavitelja kraljem neodvisnega od Turčije srbskega kraljestva . . . No ko bi Evropa mogla hladnokrvno pritrditi na ponižanje Slavjanov, Rusija ne more pozabiti, da je ona zvezana z borečim se naseljenjem v Turčiji, ne samo po veri, ampak po vezih plemenskega bratstva. Dopustiti, da bi se uničili Slavjani v Srbiji, Bulgariji in Hercegovini, da bi se Srbi morali uklanjati Turčiji ne samo kot kristijanje, ampak kot predstavitelji Slavjanstva, značilo bi za Rusijo izgubo vsacega čara, katerega je dosihmal imel starši slavjanski brat na vse veje slavjanskega plemena, značilo bi razrušiti to, kar

je bilo pridobljeno po neprerivnem usilju celih stoletij“. Nijso-li to ponosne ruske besede, veselje vam vsem Slovanom? Jeso, boga mi! In tako govori uže masa pri nas!

Vendar imamo tudi tu filisterskega, vedno brezznačajnega „Golosa“, kateri je pa hud, da so srbski „pretorijanci“ tako drzni bili in ne da bi poprej evropskih diplomatov vprašali za dovoljenje, iz lastnega nagiba proglašali srbsko neodvisnost. Če bode „Golos“ tako naprej pisal, kakor to dela v poslednjem času, izgubil bode še več svojih predplačnikov na druge, v slavjanskem duhu pisane liste. In izgubil jih je uže veliko, za to pa se vendar vedno Slavjana dela in prav v slovanskem duhu piše, ker mora.

Kako sodi naša vlada, to je carski dvor, „o proklicanji srbske neodvisnosti“, tega vam pač ne morem povedati, a splošno mnenje je pri nas tako, da je „ruski človek“, general Černjajev dovolj hladnokrven in bi nikoli ne bil privolil v tako važno demonstracijo, da ne bi vedel za soboj srbske in — ruske vlade. (To mnenje smo tudi mi uže izrekli. Uredn.)

Tukaj se vsak dan pričakuje, da stopi Rusija v vojno akcijo, da car Aleksander II. izvrši, kar so začeli ruski carji Ivan III., Peter veliki, Katarina, Aleksander I. in Nikolaj I.; da se zdaj z jednim smelim udarom konča stari boj proti divjemu tuškemu in tatarskemu azijskemu plemenu.

Nij lepšega momenta, tako se sliši tu sploh govoriti, kakor sedanji. Evropa se nam ne more ustavljati, niti nas zadržati, da izpolnujemo svojo staro zadačo, ne samo za-

tegadelj, ker so v samej Evropi nam in Slavjanom sočutni elementi, no i zato, ker ruski narod v tem momentu nij več to, kar je bil pred dvajsetimi leti. Hvala našemu carju, je narod svoboden, ne pasivna masa, globoko čuteč in poznaoč svoj poklic; ruski narod samo čaka, da car izreče svoje slovo in Slavjanstvo bode njega ovenčalo novim vencem „Osvoboditelja Slavjanstva“. On bode izvršil veliko zadačo, katero je tako blistatelo in smelo začel Dimitrij Donski. Taki so tu občni glasi.

V poslednjem času je zlasti dosti kozakov se odpeljalo čez Odeso in Rumunijo v Srbijo, kateri bodo gotovo dobri došli pri znanem pomanjkanju kavalerije v srbskeji armadi. General Novoselov, nekdanj tovariš Černjajev v Turkestanu je na posebno povabilo svojega starega soborilca se odpeljal 19. septembra iz Odeso v Belgrad in 250 dobro oboroženih prostovoljcev, večinom kozakov, soboj vzel.

Jugoslovansko bojišče.

Iz Carigrada poročajo, da se je turška vlada udala v to, da se premirje raztegne nadalje še za osem dnij, to je do 2. oktobra. Srbom baje to nij ljubo, ker oni so svojo vojsko tako izurili in oskrbeli, da so pripravljani boj z nova začeti. Dunajsk list, ki dostokrat resnične pa tudi včas nepotrjene stvari prinaša, „N. Wien. T.“ celo poroča, da so Srbi počitek orožja odbili in nečejo več premirja. Vendar mi sodimo, da bosta Srbija in Črna gora premirje še za ta teden držali, ker se diplomaciji evropskeji ti državi nečeji

Listek.

Valovi srca.

(Izvirna novela, spisal J. Medvedov.)

II.

(Dalje.)

Za vse te izjave nikakoršnega zanimanja ne kaže Rastislav v pričo svojega tovariša. Ali potoma domov mu uže prej izbujena radovednost hitro porasta z vsacim korakom. Zlasti pojasnjen mu razlog, zakaj utegne Ljudmila po zdaj tako skrivnostno obnašati se, zdi se mu verjeten in ne gre mu iz glave.

Stopivši v svojo sobo ne uvažuje več čutov svojega srca, ampak naravnost hiti k oknu. Saj neče nič družega, nego le videti, samo jedenkrat videti ono skrivnostno dekle, o katereji zdaj vé za gotovo, da živi in diše tako blizu njega! Pogleda, katere je dosle obračal zlasti v vrt, nastavlja jih zdaj posebno proti dvema nasprotnima oknom, nataknenima z živobojnimi cveticami. Njegove bistre oči

prodirajo tudi skozi to drobno grmičje in skozi stekla, a zadej mu zdi se vse mrtvo! Niti najmanjšega premika tamkej ne more zaslediti.

Prvi dan Rastislavovega poostrelega opazovanja ob oknu preteče tako brez kacega vspeha. Toliko bolj podkurjen je prihodnjega jutra uže zgodaj na zdaj izvoljenem mestu. Ko pogleda tjakaj, zazdi se mu kakor neki nežen odsev iz okna in v tistem trenutji vidi, kakor v zornej megli neko vitko podobo v lah-nem jutranjem krilu priplavati po notranji sobi, za trenutek pomuditi se poleg okna pa migoma zopet oditi.

„To je Ljudmila!“ šepne si Rastislav z močno vtripajočim srcem in hitro se umakne nazaj. Poln veselega upanja čaka, dokler mu deveta ura bije na delo, pa ne opazi je več! Gre, prepričan, da je njo videl, in očitaje si, da jo je preplašil s svojo burnostjo.

Po polu dne je Rastislav previdnej na svojim opazovališči. Ker ravno droben dež začne rositi, odpre okno, da bi vžival tisti prijeten duh, ki ga dajo zelišča o prvem rosenji, potem pa se hitro umakne nazaj za ob-

lok. Od tod na skrivnem pobistri svoje oči. Okno nasprotno je po navadi precej gosto zastavljeno s cveticami, in stekla so znotraj do malega zagrtna z zeleno tančico. Rastislav opreži le ozko linico za prosti pogled tja v sobo nasprotno in skozi tisto opazi — ne moti se več — snežno, belo, nežno ročico, ki zapored miga na kviško in na vzdol. Ves zavnet o tej premičnej najdbi poostri svoj dobri vid in kmalu dovolj na tanko razločuje tudi časi pol lic preljubeznjivih, pol belega vratu in glave rumenolasate. Vidi tedaj malo; a ti mični deli nepoznane podobe v skrivnem zatišji — zdé se mu lepši in ljubeznjivejši, kolikor dalje gleda. Ne dvomi več: to mora biti ona preslavljena Ljudmila! In ves zamaknen dolgo, dolgo opazuje tamkaj.

Jedna začne misel posebno radovediti ga. Ali bi Ljudmila pač skrila se po polnem, ali ne, ko bi on zdaj kakor slučajno pokazal se na oknu? Po nekolikem uvaževanju se odloči, nasloni se na oblok in kakor ne bi videl in ne vedel nič na videzno ravnodušno zre venkaj. Ali v tem mu njenih migljejev ne uide nobe-

popolnem nepokorni izkazati, čeravno je Černjajeva vojska kakor tudi črnogorska srbska armada bolj za bojevanje navdušena nego za premirje. Da pa Turčija, v očigled proglašnja srbske kraljevine in tepežnega poraženja svoje vojske na črnogorskih mejah sedaj novo premirje hoče imeti, to je od vseh stranij priznana slabost turške velike države. Finance turške so slabe, denarja nemajo Turki, za to pa se dajo poniževati. To bode — hvala bogu — demoraliziralo in razbijalo turški fanatizem, uničevalo turško moč ter turško vojsko razdvajalo.

Srbski minister Nikolić je ogledal Deligrad in nova utvrjenja pri Čupriji, ter se v Belgrad vrnil.

Na Drini je baje mej srbskimi vojaki zbolelo jih 300 na disenteriji.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 27. septembra.

Državni zbor pravijo da niti oktobra ne bode še sklican, ker finančni minister svojih predlog nij skončal.

Dunajska „Pol. Corr.“ pravi v „visokooficijoznem“ članku, t. j. od Andrassyja narekovanem, da Avstro-Ogerska ne bode priznala Srbije kot kraljevine in bode vsem dejanskim konsekvencam iz srbskega proglasa izvirajočim, odločno ugovarjala. — Če kaj tacega beremo, vprašamo, zakaj Čehi, vodje avstrijskih Slovanov, ne pridejo v parlament povedat, kaj si mi Slovanje mislimo o vnanjji politiki.

Zapori Srbov na **Hrvatskem** se izkazujejo kot popolnem nepotrebni. Proti osječkem Aksentijeviću nij „narodna“ vlada prav nič našla. — Grd madež, težko izbrisno črno piko si Hrvatska v Slovanstvu dela sedaj.

Iz **Pešte** se poroča: „Pesti Naplo“ pravi, da je vnanje položje naredilo silo, da se je precej porazumljenje v nagodbi doseglo. Prav! Ali „Naplo“ dalje pravi: Branimo domovino z združenimi močmi proti panslavizmu. Na to Slovanje rečemo: Butelj magjarski kje je in komu kaj hoče „panslavizem.“? Če hoče Slovan tisto narodno pravico imeti kakor jo ima hunski Magjar, je to le naravna stvar, a ne „panslavizem.“ O drugem pa nič ne vemo.

Vnanje države.

Iz **Rusije** poročajo tudi dunajski časopisi, da je vojni duh tam močno razvit. Rusija sicer pravi, da hoče mir, ali na mejah vojsko zbira tako, da more v osmih dneh v

Turčijo marširati. Ona hoče vsakako, da je Srbija nepdvisna in da Bosna, Hercegovina in Bulgarija dobodo samostalno vlado. Ker ob jednom „Pol. Corr.“ iz Peterburga javlja, da je še vedno mej avstrijskim in ruskim cesarskim dvorom dobro porazumljenje mremo in smemo soditi, da so vsi temu protivni glasi samo magjarske želje, katerih se nam patrijotičnim avstrijskim Slovanom bati nij.

Iz **Belgrada** se poroča: Odbor narodne skupščine je poslal Černjajevemu zahvalnico za njegovo delovanje, posebno, ker je njegovo ime toliko ruskih bojevnikov privedlo v srbski tabor. Ristić je z angleškim konzulom konferiral, a odbil mirovne uvete, kakor jih Anglija ponuja. — Srbska vlada bode baje prej sklicala „velik o“ izredno skupščino 600 zastopnikov, predno oficijalno prevzame naziv: „kralj“.

Iz **Aten** se poroča, da so tamošnji Kretčani poslali Gladstonu zaupno in zahvalno adresno, ker je govoril in govori tako odločno zoper turška divjaštva. Ravno tako adresno je istemu angleškemu državniku poslalo več veljavnih Bulgarov.

Nemška „Köln. Ztg.“ mej severnimi velikimi listi prvi turški prijatelj, želi, da bi ruska vlada prepovedala odborom in časnikom delati in agitirati za Srbe in Jugoslovane sploh, češ, da večina ruskega prebivalstva ne ve nič, kaj se po svetu godi, in s to nevedočo večino more Rusija manjšino ukrotiti. Lep nemško-turški svet. Koliko je pa — Nemcev tacih, ki niso l. 1870 nič vedeli, za kaj gre? Velikanska večina. In kako je „K. Z.“ tačas bobnela!

Dopisi.

Iz **Mozirja** 24. sept. [Izv. dopis.]

Srbsko-turška vojna mislim, da po celem Slovanskem malokde toliko zanimiva ljudstvo, kakor naše zgornje Savinjšane. Mislim, da to uže zarad tega, ker nobena okrajina na Slovanskem nema toliko občevanja, posla in trgovine z našimi brati Srbi, kakor ravno naša lepa savinjska dolina; ker nij je skoro male vasice pri nas, da bi se ne našel vsaj jeden, ki zna pravilno srbsko govoriti, in so mu vsa na podbrežji Save in Donave ležeča mesta, trgi, ljudstvo in njih običaji znani, ker od tukaj se vsako leto na tisoče in tisoče plavov lesa prodaje v Srbijo in Bosno. Drugi slovenski kraji nemajo te prilike tako s Jugoslovani poznati se. Kadar nam novine prinesó kakšno veselo novico iz bojišča jugoslovanskega, se vse raduje; kadar pa pride žalostna novica, pa naše brate vse miluje. Da

je to istina, se je denes pri nas javno pokazalo, in naj bi jednako tudi storile vse druge slovenske pokrajine. Denes na kvaterno sredo ob 6. uri zjutraj so se sv. maše brale za naše brate Jugoslovane pri farnej cerkvi v Mozirji in na Ročici, potem smo se pri Govekovem križu skupaj sešli ljudje iz obeh župnij in smo šli v procesiji s štirimi duhovniki in molitvijo k podružnici v Kokarje. V cerkvi je bila najpoprej pridiga, katero je imel mozirski gosp. župnik in je pridigoval tako, da je marsikateremu solza v očeh igrala, čuvšemu, kako se krščanskim našim slovanskim bratom godi. Po sv. opravilu pa se je za ranjence nabiralo. Nabrano z jednim zabojem šarpije vred smo odboru poslali. Gotovo bi bil v srce ginjen vsak Slovan tu, in bi bil sprevidel, kakšno sočutje, ljubezen in simpatije imajo Jugoslovani mej nami prostimi Slovenci. Hvala našemu č. g. župniku, in pa tudi č. g. župniku v Ročici, in obema kaplanoma M. in B., ker so se vsi štirji odrekli kake plače zato. S tacimi postopanjji se narodna zavest močno budi. Torej naj še drugod posnemajo.

Iz okolice Slovenje-gradske

25. septembra [Izv. dop.] Kako krasno je pri nas v Slovenjem gradcu! Kako ljubeznjivi so prebivalci tega Štajerskega Eldorada! Kdor nij videl in nij izpoznal naših prijaznih hribov, naših zelenih gora, našega vabljivega mestica, ta mora tožno z Voltairom uskliknoti: j'ai toujours sur le coeur de mourir sans voir la Windischgraz. Oh planine, kako dolgo še boste s toliko potrpežljivostjo gledale na naše različne Germane, ki so v najbližjej zlahti z nordišskimi bogovi? Oh Wuotan, preseli jih vendar urno tja, od kodar sta priromala lanskó leto Weyprecht in Payer!

Omnes Insulani mali, Siculi autem pessimimi, se glasi pregovor o laških otocih. Kaj pa nas Slovence briga ta latinska prislovica? Morda imamo mi na suhem otoke? Chi puo esser capace di queste cose, sialo.

Slovenjigradec je sedež okrajnega zastopa. Ta zavod je prav po očetovsko skrbel ne samo za okraj, temuč tudi za mesto. Prihranil je mnogo novcev za razne reči n. pr. mestno šolo, mestno bolnišnico mestni šolski vrt i. t. d. Kmet bo imel svoj grand plaisir, ki bo hodil čez toliko in toliko

den. In prepriča se, da ona se ne gane z mesta, da pa pač postaja nemirneja. Zagrinjalo potegne k sebi; toda skoraj tik poóžene linice premikajo se njena lica. Tega ne prezre Rastislav, in dobro, kaj dobro se mu zdi to.

Tedaj res skrivna opazovalka? — Prihodnji in vsaki naslednji dan se Rastislav na jednak način čisto po polnem prepriča tega. Ali kako rad jej odpušča to skrivno zalezovanje! Kako dobro le misli o njej! Kako ugodno jo sodi! —

Četrto nedeljo, kar je bil Rastislav prišel v B.*, je on uže za rano po konci, ker jutro je prekrasno in bi rad vžival ga pod milim nebesom. Uže je pripravljen za odhod, ko se še jedenkrat ozre skozi okno. Kak ljubeznjiv pogled! Ljudmila je nekoliko odstranila zagrinjalo z okna. Pač najmenj ne nadejaje se še radovednih mladeniških očij vsa brezskrbna v lahnem jutranjem oddelu stoji tam pri svojih ljubih gojenkah, cveticah, in glešta in duha jih.

Rastislav ne upa si sopsti. Zamaknen

strmi v to angelsko podobo: lica, kakor jablavorov cvet, ustne, kakor prezajoča se vrtnica, tilnik in gola lakt, kakor sneg, lasje, kakor zlato, oči tako značljivo opasane s temnimi obrvi, vsa prelepa in ljuba, kakor jutranja zarja, in mična! Zares, take Rastislav nij videl še ženske: tako krasne, tako ljubeznjive!

III.

V nedeljo po polu dne je Rastislav po daljnem samotnem sprehodu prikoračil na brv, kder je pred mesecem razgovarjal in pričkal se z Modrivcem. Na tem mestu mu tovariš zdaj zopet jedenkrat prav živo stopi pred oči in njegove tedanje besede — budé se mu zapored v spominu. Zdi se mu kar, kakor bi on sam v živej podobi stal pred njim in poprijemal ga za besedo, katero je bil tačas tako določno izustil, da namreč srce njegovo nikoli več ne bode odprto ljubezni do ženske.

Ali, kako v tem obziru zdaj ž njim? Na to vprašanje mu vest jasno odgovarja. Do malega vsemu njegovemu dejanju in nehanju ravnalo je dalje časa uže skor jedina misel

na dekle. Te resnice-si ne more tajiti, ali razloge jej išče v nenavadnih stiskljajih, po katerih je on prav nehoté izvedel o Ljudmili; potem v stanovanjskih razmerah, katere nanašajo, da mora kar siloma toliko baviti se ž njo, in na posled zlasti tudi v preslavljenem mu njenem imenu, v njenem samovlastnem ponašanji in skrivnostnem osebstvu. Te reči so, da mu toliko zanimanja odjemlje ta malo še znana mu ženska. Kaj pa zato ljubi Ljudmilo? vpraša sam sebe in zamišljen se nasloni na brvin držaj.

Solnce je ravno zahajalo. V bližnjem gozdiči pod košatim drevjem je vlegal se pomrak. Tam notri je kos peval svojo sladkotožno večerno pesen, tašica drobno žgolela in po robji so murnici cvrčali mej travo. Rastislav pa za vse to ima gluha ušesa. Celo pod soboj še vedno jednako skokotajočega potoka ne čuje ga kar in skoraj ne vidi. Vse čute mu odjemlje misel le jedna!

V tem hipu nenadoma pritekel pes zahrplje Rastislavu za hrbtom in dobrikaje se obstoji pred njim. Rastislav se ozre in za-

let občudovat veličastne palače, katere mu bodo sladke misli vzbujale, češ, da je tudi pripomogel do lepote in imenitnosti svojega mesta. Ma è una cosa stupenda. Čudno! Zakaj se pa brani kmetič z vsemi silami sedaj tega zastopa? Zakaj je upiral se na vso moč pri zadnji volitvi dosedanjim možem, ki so trudili se tako dolgo za blagostanje našega okraja?

Čudna reč je ta okrajni zastop. Kaj neki ima toliko vabljivega na sebi? Zanj se vse poteguje, vse hoče v njem gospodovati, vsak bi rad v njem sedel. Vse sile napenjale so se pri volitvah. Huda borba je bila, celo mačja godba nij manjkala. Še v poznih urah ljudem ne da spavati — ta zastop. Kaj je neki tolik motor? Dela nemara to „panslavizma“ strah, ki je znotraj votel, zunaj pa ga nič nij, ali je prouzročil to tekanje in gibanje tisti „punktum“ okroglih, ali morda vse skupaj? Kdo ve? In hoc signo vinces! Stem bo strahoval nemčur narodnjaka, če ima vse v svojih rokah. To ravno je sedaj proč. Hic illae lacrimae; zato srd in gnjev, zato ono zamolklo škripanje z zobmi tete „Tagespost“. Oh ingrata barbara terra! Zakaj niji kmetič delj časa s temoto obdan? Zakaj se oziraš okoli sebe? Zakaj se predrzneš svoje domače reči sam opravljati, ter sam štediti svoje krvave krajcarje?

„Slovenija“ je na bobnu. Slovenje-gradčani so propadli pri volitvah. 20 zastopnikov štejejo narodnjaki. Živilo veselje; naj mine tuga! Ehfjalt je nekda izdal svojo domovino. C'est tout ici comme la; kde imata bratovsko ljubezen P. in B.

Domače stvari.

— (Nova slovenska knjiga za naše učitelje.) Na Dunaji v c. kr. zalogi šolskih knjig je ravnokar na svitlo prišel: „Návod k prvej in drugej računici za slovenske ljudske šole. Spisal dr. vitez Franjo Močnik. Po novih učnih črtelih predelani natis.“ — Ta knjiga je našim ljudskim učiteljem dobro došla. Zdaj imajo návod k prvej in drugej računici v jednej samej knjigi na lepem, debelem papirju v velikej osmerki. Knjiga ima 112 strani in je pisana v lepem, čistem slovenskem jeziku. Mi to knjigo z veseljem priporočamo vsem našim ljudskim učiteljem, pripravnikom,

kakor tudi vsem ónim, ki se pečajo s poučevanjem naše slovenske mladine. Naj bi tudi naši dijaki, ki po hišah mladino učé, poprijeli se te knjige, da se doseže jedinstvo v računskem poduku. Knjiga se dobiva pri bukvarji Gerberju in stoji mehko vezana 35 kr.

— (Nagla smrt) je te dni zadela v Celovci mlado lepo igralko Ano Kler. Deklica je pozno v noč učila se pri plinovi svečavi svojo ulogo, pa predno je spat šla, samo na pol privila na cevi plin (gaz), kateri je potem spečo zadušil ter so drugo jutro mrtvo našli v postelji.

— (Ljubljanski mestni zbor.) Vtorek 26. sept. je imelo starešinstvo ljubljanskega mesta sejo. — Župan g. Laschan je kot predsednik odgovoril na dve v zadnji seji stavljene interpelaciji, na interpelacijo mestnega svetovalca g. Regalija in na ono m. s. Jurčiča.

Na interpelacijo Regalijevo, zakaj se od nekaterih gospodarjev po krivici terja plačevanje za vojaško ukvartirovanje, odgovarja župan s tem, da citira vojne predpise in ukaze, sicer pa tolaži s tem, da je več meščanov v tem oziru vlogo dalo na vlado s pritožbo, da se torej naj počaka, kaj bode ministerstvo odločilo.

Na Jurčičevo interpelacijo, zakaj se dnevni red in vsi spisi pošiljajo občinskim odbornikom samo v nemškem jeziku, in zakaj se s tem zametuje jezik ogromne večine dežele in glavnega mesta, slovanski jezik, odgovarja župan, da on v praksi s tem ravnopravnost spoštuje, ker v obeh jezikih naznaila publicira. Sicer pa, ker mu je interpelant (Jurčič) zadnjič sam priznal v seji, da vsi udje tega zbora nemško razumejo, ker bi slovanski dnevni red le več stroškov prizadeval občini, ker nij službinske potrebe („kein Dienstesbedürfniss“), zato neče od sedanje navade („vom bisherigen Usus“) odstopiti.

Župan potem svetuje naj se volita dva uda v mestni šolski svet. Voljeni sta bila gg. Mahr in Dežman s 13 glasovi. Gg. dr. Karel Bleiweis in Kljun sta imela po 7 in 6 glasov.

Voliti je dalje bilo nekaj sodnijskih prič za založenje novih zemljišnih knjig. Župan kar nasvetuje nekoliko osob, mej temi na pr.

gg. Ungleht, Hinterlechner, Josin, Leitgeb in Pauer, — ter hoče naj se kar glasuje za te može.

Mestni svetovalec Horak vstane zoper to. On želi naj župan na več boljših meščanov, ki imajo hiše, zemljišča in se res razumejo na to, kaj je zemljiščna knjiga, ter bodo res mogli mesto zastopati kot sodnijske priče, in gotovo se jih bode več našlo, ki bodo iz ljubezni do mestne občine prevzeli to delo. Ti pa, katere župan nasvetuje, nemajo po večjem nič posestva, so večjidel osebni („pfründnerji“). In kako bodo ljudje, ki če na jedno drevo zlezejo, nič svoje zemlje ne vidijo, zemljiške in hišne posestnike zastopali?

Jurčič si izprosi, predno se preide na dnevni red o poročilih, besedo ter pravi: Ozirom se na §. 28. poslovnega reda tega mestnega zbora in terjam, da se stavi moj in mojih slovenskih somišljenikov tu in zvunaj protest v protokol denašnje seje zoper ta način, s katerim je izvolil g. predsednik župan odgovoriti na mojo zadnjo interpelacijo glede slovanskega jezika. Iz odgovora g. župana veje neko nespoštovanje, da ne rečem: zaničevanje, našega jezika, katerega govori skoro 95 procentov slovanske dežele naše, katere glavno mesto mi tu zastopamo; in tudi ogromna večina prebivalstva tega mesta je slovanska. Za to jaz vlagam v protokol zlasti za kasnejše čase naš protest proti temu, da se s prvim jezikom naše dežele tako brezobzirno ravna, tembolj ker nam z vašim nemškim „dienstesbedürfniss“ nij nič odgovorjeno, kajti jaz sem zadnjič izrekoma dejal, da moja interpelacija v tem smislu nij le na potrebo oslanjana, temuč je narodno principijelna.

Župan: Dasiravno so protesti dovoljeni le proti sklepom (beschlüsse), vendar nečem ugovarjati, da se ta protest protokolira.

Jurčič: Prosim poglejte pravilni red tam stoji: zoper vsako postopanje „gegen jeden Vorgang im Gemeinderathe“ ima vsak ud pravico protestirati.

Potem se preide na tretjo točko dnevnega reda, poročilo šolske sekcije.

(Konec prih.)

gleda gizdavega gospoda z mlado pa krasno gospodičino na strani, ko uže stopata k njemu na brv. Ne more ju poznati, pa po neke sluttinji kali hipoma ugane njuno pravo ime. Ljudmila in njen stric! o katerem je tudi uže čul, misli si, in polasti se ga vidna zadrega. A predno še ve, kaj bi, pozdravi ga Javorski in nagovori, rekoč:

„No mladi gospod doktor! ne zamerite — kako se vam dopada v našem trgu. Ali ste kaj dobro uže privadili se?“

Na ta celo prijazno naglašeni ogovor je Rastislav brž iz zadreg.

„Hvala za vprašanje“, odvrne „dosti všeč mi je tukaj, in vsak dan še skoraj bolj mi prikupuje se B*“, pristavi, kakor po kratkem preudarku.

„I no, saj tržič naš je prijazen. In okolica njegova prav prijetna in lepa! Posebna ta zaloka polna cvetličja, tu gori ta gozdlič in ta potoček vijoč se tu doli mej travniki: to je res, kakor pravite vi mlajši, nekaj romantičnega.“

„Da pač, prekrasna sprehajališča imamo,“

meni Rastislav in poln dobre volje začne naštevati celo vrsto krajev, kder njemu najbolj ugaja, in kamor najrajši zahaja. To pripovedajoč mu pogled večkrat kakor po nevedoma uide na Ljudmilo, ki je mej tem skrivaj izza stričevega hrbta zvesto pazila na slehrni giblje njegov in pristrezala vsako besedo. Jedenkrat, ko je gospod Javorski nadomoma izpred nje naslonil se na brvin držaj, vjemo se Rastislavove oči z njenimi. Le-ta primrljej učini, da nežno pozoré lica Ljudmili. V tej zadregi zagleda doli ob potoku cvetlico zlatico, ki je pred mesecem uže budila Rastislavu pozornost, in ki denes še vse lepše razvetena z mnogobrojnimi cveti kima v vodeno zrcalo. Videzno zelo razveseljena hiti po-njo.

Nepopisljiv čut spreleta Rastislava, ko nemudoma ugane njeno namero. Z utripajočim srcem pazi na vsako njeno stopinjo vodečo jo po visečej brežini do osodne cvetlice. Tudi njen stric Javorski jeden čas radovedno molčé gleda, kam in po kaj hoče Ljudmila. Oslutivši to pa dobrovoljno popraša:

„Kaj vendar pa boš s to priprosto cvetlico? Ljudmila!“

„Ta je tako krasna! To moram imeti!“ odgovori ona niti ne ozreč se in skrbno skuša svojimi drobnimi stopali, kazoči se izpod krila, dobiti trdnega, zanesljivega staljšča na spolzlih tleh poleg globocega tomuna. V tem, ko njena nožica še izkuševaje poplazuje sem ter tja, pa Rastislav na jedenkrat zagleda, da izpodplavljeni breg pod njo se hitro ruši od celine ter pogreza v vodo.

„Aj, aj, gospodičina! Bežite, bežite! Breg se trga pod vami!“ zaupije skrbno.

Ljudmila preplašena rine nazaj in navzgor. V tistem trenutju pa se tudi uže odvezne velike kos obrežja in glasno štrbunkne v tomun.

„Glej!“ zategne Javorski nekaj očitaje Ljudmili, ki obledela zdaj više stoji na robu in nekako milo pogleduje nazaj dol na ravno narejeni zeleni otoček v vodi in na zaželeno pa vnešeno cvetlico na njem.

(Dalje prih.)

Brandstetterjeva pravda.

(Dalje.)

Poslanec Seidl pripoveduje pred sodnijo, da je Brandstetterju dal l. 1874 več „žiro“ potem pa nobenega ne do 9. julija 1875, kateri dan je žiriral Brandstetterju za 11,000 gld. Ko je bil na Slatini, prišlo je Seidlu tega leta več plačilnih nalogov in protestacij. Vprašal je pismeno Brandstetterja, ta mu je z Dunaja odgovoril v obupnem pismu in obetal, da bode vse kmalu poravnal. Kasneje mu je Brandstetter zopet pisal obžalovanje, da ga je soboj potegnil. Ko je čedalje več plačilnih nalog prihajalo, začel je prvič (?) sumnjati, da je Brandstetter goljufne menjice izdal. To je Seidl pravil dr. Duhaču in dr. Kocmutu v Mariboru, katera se pa nijsta nič čudila (saj poznata dolgo oba, Brandstetterja in tovariša mu Seidla.) Kasneje ko je bil Brandstetter poskusil usmrtiti se (ko je bil pištolo z mehкими rokavičnimi cunjami nabil, a še s tem tako streljal, da je le kožo ranil si Ur.), govoril je Seidl v Radvanji z njim in takas mu je Brandstetter sam obstal, da je za 150.000 gld. menjic ponaredil. Potem je Seidl izdal političnega brata sodniji v Celje, pravi pa, da mu je bil ta korak težak.

Seidl dalje trdi, da nij res, kar Brandstetter pravi, da je on Brandstetterju branil, mandat položiti.

V večernej seji 25. t. m. so Seidlu pokazali menjice. On je dejal, da so ponarejene in je zamiral: „Na podlogi teh menjic so bile moje državne in deželne poslanske dijete rubljene, več kot 2000 gld., moja posestva in pohištva rubljena in moja žena je morala plačevati.“

Dr. Holzinger pravi, da Seidl kot oficir nij imel niti pravice menjice podpisavati, torej se je lahko odtegnil plačevanju.

Seidl pa pravi, da se nij hotel skrivati za oficirski karakter in da se zahvaljuje za tak svet. Holzinger pravi, da nij hotel sveta dajati.

Četrty dan obravnave se oglasi dr. Hoffer iz Gradca in pravi: Iz novin sem zvedel, da je Brandstetter dejal, da sem jaz 200 procentov jemal od njega. To je lažljivo in hudobno izmišljenje Brandstetterjevo. On je bil Brandstetterju prijatelj, za to ima pa zdaj nevhvaležnost od njega.

Brandstetter pa pravi, da bodo od slučaja dokazal, kar je rekel.

Dr. Hoffer pravi: „Brandstetter se tako zagovarja, kakor najprostejši goljufi, ki drugim goljufijo očitajo.“

Brandstetter odgovori: Dosti prič bo dokazalo, da je laž, kar dr. Hoffer pravi.

Dr. Hoffer reče, da se bode domov peljal in dokazov prinesel, sicer pa on govori pod prisego in ve kot advokat kaj prisega pomeni. — Dalje prizna dr. Hoffer, da mu je Brandstetter dal kot ekstra-honorar za njegov trud menjico za 5000 gld.

Priča Mautner je jako hud na Seidla in pravi, da le Seidl ga je ogoljufal, od njega terja plačilo za svojo menjico, ker je jedenkrat Seidl prej podpis kot pravi izpoznal. Predsednik sodišča miri glasno pričō.

Brandstetter v teku daljše obravnave skuša dr. Hofferja sumnjati, da nij jedno menjico za 3000 gld. vknjižil. Ta pa Brandstetterju precej iz svojih knjig dokaže, da je sumnjičenje neopravičeno.

Dr. Hoffer pravi: Brandstetter je bil tako dolgo moj prijatelj, dokler sem mu denarja dobivati mogel.

(Dalje prih.)

Umrli v Ljubljani

od 21. do 25. septembra:

Ivan Robida, bivši krojač, 86 l., na oslabljenji. — Henriku Matersdorfer, trgovcu, otrok moškega spola, 7 dni star, na slabosti. — Ivan Jeretina, prosjak, 68 l., v bolnici za jetiko. — Ana Tičar, stanovnika otrok, 3 l., v bolnici, za škrofeljni. — France Kaman, krznarja otrok, 14 dni star, na slabosti. — Ivan Schwitz, zasebni uradnik, 52 l., na kapu. — Jurij Šerše, stanovnik, 64 l., v bolnici, na oslabljenji. — Miha Bricek, kovača in hišnega gospodarja otrok, 3 dni star, na slabosti. — Amalija Javornik, delavca otrok, 2 l., za vnetico grla. — Dragotin Kristar, delavskega nadzornika otrok, 3 l., za vnetico grla. — Pavel Polegg, mestni svetovalec, trgovec z lesom in hišni gospodar, 61 l., na srčnem kapu. — Jurij Pikelj, stanovnik, 72 l., v bolnici, za vodenico — Erazem Kumel, cestinar, 61 l., za jetiko. — Tone Javornik, delavca sin, 6 l., za vnetico grla. — Amalija Zelnik, c. kr. major-avditorja soproga, 55 l., za pljučnim kapom.

Tujci.

26. septembra:

Zvropci: Rus iz Ljubljane. — Premer iz Trsta. — Wels iz Gorice.
Pri stonu: Ihan iz Beljaka. — Potočin iz Zidanega mosta. — Watzlawik iz Senožeč. — Alberti iz Celovca. — Kostelet iz Trsta. — Sinkoč iz Dolenskega. — Pavlič iz Rateč. — Gabrevič iz Dalmacije. — Rošič iz Dolenskega.
Pri namet: Böhme iz Dunaja. — Eaulin iz Celovca. — Schlesinger iz Dunaja. — Laušin iz Beljaka. — Hube iz Hamburga. — Rumpf iz Gradca. — Lehman iz Dunaja. — Zambeli iz Trsta. — Gigl iz Dnnaja. — Müller iz Gradca. — Jaminel iz Berina.

Tržne cene

v Ljubljani 27. septembra t. l.

Pšenica hektoliter 8 gld. 77 kr.; — rož 6 gld. 40 kr.; — ječmen 4 gld. 71 kr.; — oves 3 gld. — 25 kr.; ajda 6 gld. 82 kr.; — prosō 4 gld. 87 kr.; — koruza 5 gld. 80 kr.; kroupir 100 kilogramov 3 gld. 25 kr.; — fižol hektoliter 8 gld. — kr.; masla kilogram — gl. 93 kr.; — mast — gld. 82 kr.; — špeh frišen — gld. 64 kr.; — špeh povojen — gld. 75 kr.; jajce po 2¹/₂ kr.; — mleka liter 8 kr.; govednine kilogram 50 kr.; — teletnine 56 kr.; — svinjsko meso 48 kr.; — sena 100 kilogramov 2 gld. 89 kr.; — slame 3 gold. 15 kr.; — drva trda 4 kv. metrov 8 gold. — kr.; — mehka 5 gld. — kr.

Služba za učiteljico.

Pri Hrazrednej rudarskeji šoli v **Trbovljem (Trifail)**, se oddaje služba učiteljice z letno plačo 600 gold. in prostim stanovanliščem, ter kurjavo.

Prositeljice, popolnem zmožne slovenskega in nemškega jezika, ki zamorejo podučevati tudi v ženskem ročnem delu, naj pošljejo prošnje z dostojno dokazanimi spričevali najdalje do **15. oktobra t. l.** podpisanemu predstojništvu.

Predstojništvo bratovščine

Trboveljske družbe za kopanje premoga
(288—3) v Trbovljem.

Dunajska borza 27. septembra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	66 gld.	90 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	69	65
1860 drž. posojilo	111	90
Akcije narodne banke	85 ⁹ / ₁₆	—
Kreditne akcije	154	30
London	120	90
Napol.	9	65
C. k. cekini	5	77 ¹ / ₂
Srebro	101	70

Št. 535.

(297—2)

Učiteljski službi

so razpisani s pričetkom novega šolskega leta.

1. Na trirazrednej ljudskeji šoli v **šent-Jerneju**, z letno plačo 400 gold.

2. Na dvarazrednej ljudskeji šoli v **šent-Rupertu**, z letno plačo 400 gold.

Čas za vložbo prošenj je do **21. oktobra 1876.**

Prošnje naj se izročijo pri dotičnem krajnem šolskem svetu.

Za ti službi naj tudi učiteljice prosijo.

Od c. k. okrajnega šolskega sveta, v Krškem, 15. septembra 1876.

Predsednik: **Schönwetter.**

Vabilo na naročbo.

Koncem tega meseca začenja se novo naročevanje na „Slovenski Narod“. Vse gg. naročnike, katerim naročina poteka, nujno prosimo, da jo ob pravem času pošljejo, ker moramo na nalog lastništva list ustavljati onim, kateri naprej ne plačajo. Ker se lista tiska le toliko, kolikor je naročnikov, ne moremo vselej kasneje številki dopošiljati, ako se naročevanje zakasni.

„Slov. Narod“ velja:

Za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Za pol leta	6 gld. 50 kr.
Za četrt leta	3 „ 30 „
Za en mesec	1 „ 10 „
Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. na mesec, 30 kr. za četrt leta.	

S pošiljanjem po pošti velja:

Za pol leta	8 gld. — kr.
Za četrt leta	4 „ — „
Za en mesec	1 „ 40 „

Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja **znižana** cena in sicer:

Za Ljubljano za četrt leta	2 gld. 50 kr.
Po pošti sprejeman „ „	3 „ — „

Administracija „Slov. Naroda“.

Roditelji! Oskrbniki!

Pri meni podpisanem dobite vsake velikosti in mere

obleke za dijake.

Tudi raznotere

obleke za otroke

prodajem jako v ceno.

M. Neumann,

v Ljubljani, v Lukman-ovej hiši.

(280—6)